

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 415/2025
17.07.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Владиславе Милићевић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Павловић, адвокат из ..., против тужених 1. ББ из ..., 2. ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Неђа Јовановић, адвокат из ..., 3. ГГ из ..., Република ... и 4. Bento Solution DOO Београд, чији је пуномоћник Неђа Јовановић, адвокат из ..., ради откупа акција, вредност предмета спора 18.349.776,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3233/24 од 26.02.2025. године, у седници већа одржаној дана 17.07.2025. године донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Привредног апелационог суда Пж 3233/24 од 26.02.2025. године и пресуда Привредног суда у Београду П 2514/2023 од 06.02.2024. године и предмет **ВРАЋА** првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 2514/2023 од 06.02.2024. године, у ставу I изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да тужени откупе 488 обичних акција са правом гласа чији је издавалац АД за одржавање димоводних и ложишних уређаја „Димничар“ Београд, које акције носе ознаку ISIN број RSDIMNE89462, CFI кода ESVUFR, чији је власник тужилац по цени од 37.602,00 динара по једној акцији и да тужиоцу солидарно исплате износ од 18.349.776,00 динара. У ставу II и III изреке, обавезан је тужилац да солидарно накнади туженима трошкове парничног поступка у износу од 433.125,00 динара као и у износу од 118.000,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 3233/24 од 26.02.2025. године, одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 2514/2023 од 06.02.2024. године и одбијени су захтеви првотуженог, друготуженог и четвртотуженог да им се досуде трошкови другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац изјавио је дозвољену и благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама ревизијских разлога у складу са чланом 408. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20) ревизијски суд налази да је ревизија тужиоца основана.

У поступку доношења другостепене пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању пред првостепеним судом, Комисија за хартије од вредности је решењем од 21.04.2023. године утврдила да је дана 13.05.2022. године за тужене, као лица која заједнички делују, настала обавеза објављивања понуде за преузимање акција циљног друштва АД „Димничар“ из Београда, јер су тужени на тај дан поседовали укупно 1969 акција, односно 43,75557% акција са правом гласа издаваоца АД „Димничар“ из Београда. Решењем је констатовано да тужени нису објавили понуду за преузимање акција у складу са чланом 6. Закона о преузимању акционарских друштава и дат им је налог да Комисији за хартије од вредности поднесу захтев за одобрење објављивања понуде за преузимање акција циљног друштва у року од 30 дана од дана пријема решења. Четвртотужени је 05.05.2023. године доставио обавештење Комисији за хартије од вредности о непостојању намере спровођења понуде за преузимање циљног друштва АД „Димничар“ из Београда у којем је означио период отуђења својих акција од 08.06.2023. године до 30.07.2023. године. Обавештење је објавио је у огласу у дневним новинама 06-07.05.2023. године. Из извода Централног регистра депо и клиринг хартија од вредности утврђено је да на дан 04.12.2023. године, четвртотужени не поседује акције емитента АД „Димничар“ из Београда, а да преостали тужени поседују 1098 акција, односно 24,38% од укупне емисије акција издаваоца АД „Димничар“.

Према ставу првостепеног суда, неоснован је приговор недостатка активне и пасивне легитимације, јер исте произлазе из члана 41.б Закона о преузимању акционарских друштава. Првостепени суд констатује да тужени нису поступили по обавези спровођења поступка преузимања акција циљног друштва АД „Димничар“ Београд из Закона о преузимању акционарских друштава, а након настанка обавезе 13.05.2022. године, због чега је решењем Комисије за хартије од вредности од 21.04.2023. године утврђено да немају право гласа по основу власништва над акцијама циљног друштва у складу са чланом 37. став 1. истог Закона, а да је чланом 47. истог закона, прописана одговорност тужених за привредни преступ и прекршај.

Како након отуђења акција четвртотуженог, преостали тужени поседују укупно 1098 акција емитетна АД „Димничар“ Београд, односно 24,38% од укупне емисије издаваоца, а што је испод контролног прага од 25% акција са правом гласа циљног друштва, првостепени суд закључује да тужени више не делују заједнички и немају обавезу у складу са чланом 6. став 1. Закона о преузимању акционарских друштава, да објаве понуду за преузимање акција, а самим тим је престало и право тужиоца да тражи исплату вредности акција по основу обавезног откупа у смислу члана 41б Закона о преузимању акционарских друштава.

Наведене разлоге у свему прихвата и другостепени суд.

Ценећи наводе тужиоца као ревидента, ревизијски суд налази да се закључак нижестепених судова не може прихватити као правилан, стим да због погрешне примене материјалног права нису расправљене све правно релевантне чињенице.

Према одредби члана 6. Закона о преузимању акционарских друштава, лице је обавезно да објави понуду за преузимање када непосредно или посредно самостално или заједнички делујући, стекне акције са правом гласа циљног друштва, тако да заједно са акцијама које је већ стекло, пређе праг од 25 акција са правом гласа циљног друштва (контролни праг).

Одредбом члана 41б наведеног закона предвиђено је да ако понуђач након настанка обавезе за објављивање понуде за преузимање, независно од тога да ли је иста утврђена решењем Комисије у складу са одредбама овог закона, у законском року не поднесе уредан захтев за одобрење објављивања понуде за преузимање или му Комисија одбије или одбаци захтев за одобрење објављивања понуде за преузимање или након што му је Комисија одобрила захтев за објављивање понуде за преузимање, не објави понуду за преузимање под условима и на начин из овог закона или уколико Комисија обустави поступак преузимања, сваки акционар циљног друштва може путем месно надлежног привредног суда захтевати откуп акција под условима под којима је морала бити објављена понуда за преузимање.

У конкретном случају решењем Комисије за хартије од вредности од 21.04.2023. године утврђено је да је на дан 13.05.2022. године, за овде тужене као лица која заједнички делују настала обавеза објављивања понуде за преузимање акција циљног друштва АД „Димничар“ из Београда и да иста нису објавила понуду за преузимање акција циљног друштва у складу са чланом 6. Закона о преузимању акционарских друштава и да нису поступили под условима и на начин одређен чланом 12. и 13. истог закона. Поред наведеног у ставу 5. решења, дат им је налог да поступе у складу са одредбама Закона о преузимању акционарских друштава, те да поднесу Комисији за хартије од вредности захтев за одобрење објављивања понуде за преузимање акција циљног друштва АД „Димничар“ Београд у року од 30 дана од дана пријема решења. Из образложења наведеног решења произилази да су тужени, који заједнички делују, на дан 13.05.2022. године поседовали укупно 1969 акција што чини 43,75557% акција са правом гласа издаваоца АД „Димничар“ Београд, а на основу података са интернет стране Централног регистра депо и клиринг хартија од вредности, при чему нису у складу са законом објавили понуду за преузимање акција издаваоца АД „Димничар“ Београд.

Наиме за тужене који заједнички делују с обзиром на проценат стечених акција на дан 13.05.2022. који је изнад контролног прага, настала је обавеза објављивања понуде за преузимање акција циљног друштва. У остављеном року из решења Комисије, тужени нису поднели захтев за одобрење објављивања понуде за преузимање акција циљног друштва, односно нису спровели поступак за преузимање акција циљног друштва, па тужилац као акционар циљног друштва може да активира право из члана 41б Закона о преузимању акционарских друштава, подношењем тужбе надлежном суду у ком случају за тужене је настала обавеза откупа акције под условима под којима је морала бити објављена понуда за преузимање. Код настале обавезе

објављивања понуде за преузимање акција циљног друштва на дан 13.05.2022. године, тужени се не могу накнадно ослободити обавезе откупа акција, накнадним отуђењем акција четвртотуженог испод контролног прага, јер се ради о стеченим правима акционара.

Одредбом члана 36. Закона о преузимању акционарских друштава, регулисани су услови под којима понуђач може накнадно отуђити акције након настале обавезе објављивања понуде за преузимање, али исто не доводи до укидања већ стечених права акционара циљног друштва из члана 41.б наведеног закона. У противном наведена одредба не би имала смисла јер сваки понуђач који не поштује законску обавезу, објављивања понуде за преузимање акција циљног друштва, могао би да се ослободи обавезе из члана 41б закона. Без утицаја је позивање нижестепених судова на мишљење Комисије за хартије од вредности од 17.08.2017. године, при чему је Комисија изразила мишљење да би обавеза објављивања понуде за преузимање престала само уколико би лице која заједнички делују акције отуђила у складу са процедуром прописаном чланом 36. Закона о преузимању акционарских друштава, а поводом питања права на тужбу из члана 41 б Закона о преузимању акционарских друштава Комисија је истакла да наведеном одредбом се прописује судска, а не управна заштита, јер Комисија не може давати мишљење о питањима из судске надлежности.

Како за правилну примену материјалног права није цењена вредност акција, односно цена по којој тужилац као акционар циљног друштва захтева откуп акција, нижестепене одлуке су морале бити укинуте применом члана 416. ЗПП.

У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду горе наведено и донети нову одлуку о основаности тужбеног захтева и трошковима поступка.

**Председник већа-судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**